

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria III. Post Dominicam I. Qvadragesimæ.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

Gen. 49.

ricordiam habe nobiscum, neq; in furore tuo nos arguas: & mitis illius Iosephi exemplo (qui Princeps in tota regione Ægypti, & primus à Pharaone factus, fratribus veterem iniuriam remittens, eosdem exosculatus est, atq; iisdem thesauros suos aperuit) iam iudex totius mundi constitutus, ac toti mūdo imperans, fratrib. tuis ignosce: ignosce quæso hominib. benigno eos oculo respice, cōsequè gloriæ tuæ vitione locupletes redde. Imitare Domine Dauidem, qui vix ad regnum euectus fuit, quin statim omnib. qui de stirpe & cognatione Saulis erant, præteritam iniuriam remisit. O radix Dauid, cum ad iudicandum veneris, cum regnū hoc adieris, ignosce omni posteritati Saulis, generi Adā, ipis inquam hominib. Redeat tibi quæso in memoriam nostri te causa è cælo in terram descendisse, nostri te causa cruci affixum, & in eadem mortuum, nostri te denique causa ad inferos vsq; penetrasse: post tot igitur labores, post tot ærumnas & molestias, nos perdes & abicies?

*Recordare Iesu pie,
Quod sumus causa tua via
Ne nos perdas illa die.*

Fac igitur nobiscum misericordiam tuam, nosq; gloriæ tuæ participes effice. Amen.

FERIA III. POST DOMINI-
CAM I. QVADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De Ambitione & auaritia.
- II. De templo.
- III. De ementibus ac vendentibus.

Intrauit Iesus in templum Dei, & eiiciebat omnes vendentes. Matth. 8.

FIGVRA.

Exod 19.

MAGNVS ille Propheta, & Hebræorum legislator Moyses, cum de Monte Sinai descendens, filios Israel Deum offendere, & illius cultu neglecto vitulum aureum, pessimo sane exemplo, adorare conspiceret: adeo ira commotus est, vt; idolo euerso, cō-

fracto, inque cineres redacto, ad expiationē delicti plusquā tria hominum millia intere-
cione deleuerit. Fuit hoc, Auditores, figura; aut prælagium potius eiusce rei, quæ in hodierno Euangelio nobis ab Ecclesia proponitur. Videas. n. hic verum illum Mosem, Iesum Christum: qui non de monte Sinai, sed montibus cælestibus descendens, cū Iudæos, illorum Israelitarū posteros, Deum in tēplo offendere, domumq; suam, vitulum autem auaritiæ adorando, prophanare, ibidemq; in omnium nationum exterarum scandalum, vendere & emere conspiceret: in tantum indignatus est, vt; idolo illo ambitionis euerso & detecto, vendentes & emētes è templo ex-
terminatit, indignumque hoc facinus merita ultione castigatit. Vt porro vobis rem ductius & latius dicendo queam explicare, gloriosissimæ Virginis intercessione, *Aue Maria*, in hunc ei finem recitando, opem Spiritus Sancti postulemus.

Philosophus Timon, qui ab odio quo in mortale genus hominesq; ferebatur *μισοάνθρωπος* est appellatus, cū de malorum principis ageret, dicere solebat, auaritiā ambitionemq; omnium malorum & vitiorum radices esse ac propagines. De ambitione res notior est, quam dicere possemus: illa n. primā mundo perniciem inuexit, Angelos è cælo ad tartara præcipitauit, homines perdidit, cælū corrupit, paradisumq; cælestē statim à mundi primordio inanem ac vacuum reddidit. De auaritia vero quid dicam? illa, illa est, quæ Iudam ad laqueum coegit, diuitē Epulonem ad inferos detrusit, adeo vt; nihil rebus publicis perniciosius, ac nihil Ecclesiis terrius aut scelestius reperiri posse videatur.

Per duos illos exploratores in domo meretricis Rahab latitantes Iericho & direpra & destructa est: ita quoq; auaritia & ambitio sunt veluti duo Satanæ exploratores, qui in pellacis huius mundi domo clam delitescētes, orbem pœne vniuersum in exitium ruinaq; deduxerūt. Duo scelerati illi ac lasciu iudices & seniores, in Susannæ pomario sese occultantes, honestissimæ feminæ pudicitiam expugnare conati sunt: ad eundem quoq; modū auaritia & ambitio duo veterani sunt, scelesti ac terri: antiqua se flagitia, quæ

I. Timonis Philosophi Apophth.

Figura. Iosua 2.

Figura. Dan. 14.

quæ clam in animæ hortum voluntatemque ingressa, eam in extremum discrimen adducunt, & ad supplicium rapere conantur.

Sunt quippe duæ illæ pestes, quæ tot simonias pariunt, tantam impietatem iniquitatēque inducunt, rot animarum damnationem moliantur, tãtam denique morum vitæque perniciem, ac tanta Ecclesiæ damna adferunt.

Matt. 4.

Nã quemadmodũ Satan Christũ ad pinnaculum tẽpli euexit, vt inde eũ præcipitẽ daret: ira quoq; ambitio instar Satane animas ad sublimia euehit, ad Episcopatũ inq; dignitatesq; Ecclesiasticas: vt inde casu grauiore ruant & præcipitẽ. Agrippina Neronis mater, tãta, teste Suetonio. ambitione fuit, vt cognito per oraculũ filii, Imperatorẽ fore, sed matre in Imperio necaturũ, sitiens honoris & gloriæ dixerit, *Occidat modo imperet.* Hæc porro mulier animã ambitione plenã ad vitium exprimit, illa namq; dãnari nõ metuit, modo imperet, mō in Ecclesiã pedũ gesserit.

Agrippina
m
Neronis
ingens
malitia.

Infelix anima, quæ te pessimis hisce cogitationibus adeo immergis, quin tibi ob oculos ponis egregiam illam sententiam, *Quid prodest homini, si vniuersum mundum lucretur anima vero sua detrimentũ patiatur.* Sed quid? sunt nempe duæ perniciosæ illæ passionēs, quæ animas ita discruciant & exagitant.

Matt. 10.

Legimus in libris Iudicium, Philisthæos Sampsonẽ perdere conantes, cum iam exæccatum nouis funib. cõstrinxissẽ. Dæmones vero Philisthæi illi infernales vnicam hominis perniciem molientes, cum semel eum iã exæccarũt, ambitione & auaritia, veluti duobus funibus, constringunt. Iudæi quoq; Redemptorem nostrum Iesum medium inter duos latrones in monte Caluarie crucifixerunt: diaboli vero animam. inter duo hæc vitia cõstitutam, veluti inter duos latrones, in montibus mundi huius crucifigunt. ac mori cogunt. Duo deniq; illa monstra sunt, quæ hodie Saluator noster, indignas & fremens, è templo suo eliminant. *Eiecit ementes, & ambitione: & vendentes, ecce auaritiã.* Colũbos expellit, hoc est ambitiosos: columbas eiecit, h. e. auaros. Primo de domo hæc loquitur, ac deinde ad mercatores veniemus.

Iudic. 10.

Matt. 17.

Vocabulũ
templũ

Quod igitur ad primum attinet, sciẽdum est vocem Templum, & domus in sacris lit

teris, sine discrimine pro Ecclesiã capi. Scio æquiuocum esse, esse æquiuocam, ac diuersis reb. applicari posse. Videbis namq; vocabulum Templum interdum pro tẽplo illo splẽdido & magnifico sumi, quod septem ipsi à Salomone annis exædificatum est: atq; ita vsurpauit Dauid Propheta, *Adorabo ad tẽ, lum sanctum tuum.* Interdum vero pro cælo, aliquãdo etiam pro sacro Christi Iesu corpore, vt, *Possum destruere templum hoc, & in triduo adificare illud.* & alibi: *Soluite templũ hoc.* Hinc factum est, vt ii qui in passione falsum testimonium daruti accesserant, dicerent, *Hic dixit, Possum destruere templũ Dei, & post triduum reedificare illud.* Imperiti & falsi testes, nõ intelligitis vocem æquiuocam: ipse de corpore suo loquitur, vos de templo Salomonis cum loqui existimatis. Vox namq; Tẽplum plures notiones habet, at plerumq; loca denotat, in quib. Deum adoramus, vt in hodierno Euangelio, *Ingressus in templum.*

Vox illa domus æque late patens est: video namq; ex verbis Dauidis illã pro cælo capi. *Latus sum in his qua dicta sunt mihi, in domũ Domini ibimus,* id est, in cælũ subleuabimur. per eandem quoq; sacratissimam Virginem Deiparam denotat, dicens, *Domũ tuam Domine decet sanctitudo in longitudinem dierum.* Verum relictis amphiboliis illis & æquiuocationibus, dico voces illas Templum & Domus, vt plurimum pro loco adorationis capi. est illud nãq; tẽplum, vnde Saluator hodierna die vendentes & ementes eiecit, & vbi mēsas nũmulariorũ euertit est illa domus q̄ domũ orationis & adorationis appellat. Verẽn. Ecclesiã domus est, cuius ostium fides est: cuius fundamentum, Christus: cuius parietes, fideles omnes. cuius cãmẽturũ, charitas: cuius lapides ipsi Sancti: cui possessores, præfules: cuius custodes, Cõcionatores: & cuius domestici, omnis populus Christianus.

Hæc est splendida & superba illa domus, quã sibi ædificare decreuit æterna Sapientia: *Sapientia ædificauit sibi domum, exiecit columnas septem.* Quænam, vestra quidẽ sententia, illa domus est, nisi Ecclesiã, ab ipsa sapientia constructa: septem illæ columnæ & fulera, septẽ Sacramẽta sunt, quæ Ecclesiã sustinẽt, & in quæ omnis nostra Religio recumbit.

Hinc

Hinc ò infelices hæretici, animæ errantes, colligere datur, vos huius domus mæbra non esse, cū domus vestra nō septe, at binis tantū columnis fulciatur: duo n. vos tantū Sacramenta ad summū tria esse fatemini: nō igitur bene domus vestra sulca est, ruinā minatur.

Construxit Salomon thronum de ebore grandem: & vestiuit eum auro fuluo nimis: & duodecim leunculi in sex gradibus hinc atque inde constituti totum hunc humeris sustinebant, cui teste scriptura, par opus nullo vnquam tempore visum fuit. Cū vero penitus te ò splendide throne cōsidero, Ecclesiæ nostræ splendorem in te ad viuum expressum mihi videor cōtemplari. Illa namq; thronus est Salomonis nostri, Iesu Christi: constat totus ex ebore mundissimo, id est, sanctitate, auro charitatis circūndiq; fulget: duodecim eam fulciunt leones, ipsi scilicet Apostoli cui nihil vnquam hæcenus par exstitit aut aliquando exister. Atque vt veteres dixere, humeris Atlantis fulciri cœlum: ita hic nouum fulcrum, duodecim leones, duodecim Atlantes, duodecim scilicet Apostolos, qui vniuersam Ecclesiæ machinam sustentant & fulciunt licet cōtemplari. Dauid porro Rex eum tabernaculum vocat, vbi ait, *In sole posuit tabernaculum suum*, in oculis scilicet omnium hominum Ecclesiæ constituit, vt ab omnibus conspici posset: qui eā inuisibilem & dicunt & faciunt.

Est scilicet Ecclesia, domus illa voluptatis instar propugnaculi, instar turris, instar conopæi ædificata, q̄ Salomon in Canticis his verbis describit, *Turris Dauid ædificata cū propugnaculis, mille clypei; ædificata ex ea, cū omnis armatura fortium*. Tu scilicet, ò Ecclesia, spissa illa es turris, inexpugnabilis, procul ab hostibus, procul à proditoribus sita, quæ suffodi nequit, circūndiq; vallata, propugnaculis circūdata, atq; omni armaturæ genere cōmunita, cui similem in mūdo nullā reperire est. denique turris, super petram ædificata, *Et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.*

Contemplamini, Auditores, pulchritudinem, splendorem, magnitudinemque huius domus dimetimini eam circumquaq;: cœlo tenus extenditur, & caput inter nubila cōdit: filii eius, qui ipsi sunt Angeli in supernis,

homines vero in infernis habitaculis cōmorantur. Et quemadmodum in arca Noe mūda animalia superne, immunda vero inferne habitant: ita plane in Ecclesia fieri certissimū est: video namq; spiritus illos puriores, atq; ab omni mortali contagio liberos, in summis arcibus huius locis: homines velut immunda, bruta & stupida animalia, in locis inferioribus commorari.

Tanta porro eius latitudo est, vt ab vno populo vsq; ad alterum extendatur, ab ortu solis vsq; ad occasum pertingat, ac totū terrarū orbem compleat. Hinc canit in Psalmis Dauid, *Dabo tibi gentes hereditatem tuam, & possessionem tuam terminos terra.* Fundamenta vero eius a deo depressa & profunda, vt ad cœtrum vsq; terræ perueniant, vt quæ inferno proxima & contermina sit, animæ namq; in purgatorio detentæ eius membra sunt & filii. Ante euidens argumentū postulatis: Responde pro me Paule, & dicas, *In nomine e Iesu omne genua flectatur* (in hac scilicet domo) *cælestiū, hoc est Angelorū, terrestriū, hoc est hominū, & infernū i e. purgatorii incolarum:*

Coniicite modo oculos in loci huius pinas, ac mille hinc inde pendentes gladios videbitis, mille clypeos, mille loricas, mille bastas: tres scilicet virtutes Theologicas, & quatuor Cardinales, septem S. Spiritus dona, septem Sacramenta, octo Beatitudines, decem decalogi præcepta, duodecim denique fidei articulos; Quis similem vnquam, ne dicam fortioiorem, domum conspexit? Illa nempe est domus super petram ædificata & in rupe cōstructa: quā Propheta *montem in vertice montium nominat*: Dauid vero locum *in montibus*. Isa. 7. *sanctus fundatus*: est deniq; domus, quam Adā

exstruere cœpit, Christus vero Iesus compleuit, cuius rei figuram nunc audite. Quemadmodū Dauid magni illius tēpli fundamenta posuit, & materia cōparauit (quippe à Deo propter cædes & sanguinem perficere prohibitus) verum filius eius Salomon ad fastigiū perduxit: ita quoq; Adā Ecclesiæ quidem in paradiso terrestri fundamenta posuit, sed propter peccata à Deo ne vterius procederet, inhibitus fuit: verū Iesus secundum humanam naturam filius eius, ipsam perfecit, ac splendidissime cōsummauit. Cū

Argei sunt filii domus huius. Gen. 7. Allegoria.

Psalm. 2. Anima: in purgatorio Ecclesiæ membra sunt.

Philip. 1.

Armatæ & munimenta Ecclesiæ.

Psalm. 88.

3. Reg. 5.

Adam Ecclesiæ fundamenta posuit, sed Christus perfecit.

3. Reg. 10.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

Psalm. 18.

igitur egregia illa domus super petram aedificata sit, non est quod haeresum haereticorumque rabiem, aut tyrannorum feritatem pertimescat: persecutiones quippe eam examinant & probant, perque eandem adaugetur.

Conceptus insignes.

Euoluta iam sunt quatuor annorum millia, ex quo quatuor elementa, quae instar praedominum aprorumque totam naturam perdere, corrumpere & euertere conantur, cum caelo illo Lunari, orbibusque caelestibus bellum gerunt: ignis calore, aer euaporatione & exhalatione, terra mephitis, aqua exhalatione, eos diuexant: verum frustra, caelum namque cedere nescium omnes illas minas velut inanes euandafque irridet. Ita quoque iam a tot saeculis, totque annorum millibus, domus haec a quatuor feris tyrannis, mundo scilicet carne, & diabolo: adiugamus ad haec haeresim, oppugnata fuit, at numquam ne minimum quidem detrimentum passa Hinc bene David *Sape expugnauerunt me a iuuentute mea: etenim non potuerunt mihi*. Subitae ventorum procellae & turbines domum Iob euerterunt, ac omnes eius domesticos horrida ruina oppressere: at domus haec nonnulla nulli est penetrabilis hosti, ventorum minas ridet, caeli que rabiem, ipsi quidem diluuii vortices, aquarumque inundatio magna illam Noe arcam voluere submergere, verum secunda & nonne caeli iniuriam exhibilans, sine villo periculo in mediis fluctibus enatauit. *Factum est*, inquit Scriptura, *diluuium, & multiplicata sunt aqua & eleuauerunt arcam in sublime a terra, vehementer. n. inundauerunt, & omnia repleuerunt in superficie terra: porro arca ferebatur super aquas* Vnde quoque persecutionum locum hunc expugnare & euertere conatae sunt, venti & procellae afflictionum semper nauim hanc impetuere, verum omnibus facta superior, victrix in hoc usque aeuum perdurauit. Ipsa quidem Dominicae passionis tempestas magno eam impetu concussit. summaque vi contendit, ut eam infringeret, aut saltem elumbaret: cum ipsi etiam custodes ducesque eam deseruissent: verum ipsum caput Christus, eiusque genitrix Maria, cum aliis quibusdam strenuis bellatoribus totis sese viribus opponentes, ac de statione nelatum quidem vnguem discedentes, locum suum tenuerunt. Tu itaque sancta Ecclesia fortis haec domus es, superbum hoc palatium, arx illa regia, splen-

Psal. 128.

Iob. 2.

Gen. 7.

didata & insignis illa ara, in qua Iesus Christus commoratur, & ubi reipsa, in propria persona, ac verelice non videatur, habitat. In caelis quidem Angelis sese videndum ac contemplandum praebet, at in terra homines eum in Sacramento Eucharistiae non nisi sub speciebus latitantem conspiciunt. Tu scilicet domus haec es, plena sanctitatis, quam ideo D. Athanasius in simbolo *sanctam Ecclesiam* nuncupauit: domus illa orationis, ut te in hodierno Euangelio Dominus appellat, *Domus mea, domus orationis vocabitur*. Tu denique templum es, in quod iam Iesus redemptor noster ingreditur: quid ibidem acturus, nunc dispiciamus.

Eiecit ementes & vendentes. Ecce in ipso templo vestibulo nouum quiddam & insolitum hic contemplor Auditores, saluatorem scilicet Christum ira commotum. In tota vitae eius serie, ne minimam quidem, licet omnia scripturae verba minutatim indagauero, bilis, cholerae aut vehementis alicuius passionis scintillam inuenio, nisi hanc ipsam quam hodierna die templum ingrediens demonstrauit. Scio, scio clementissime Domine, ab omnibus te passionibus & affectionibus immunem esse, nihil enim sunt aliud in te passiones quam propassiones quaedam: nescio tamen unde haec tam subita & repentina incidit indignatio & motus ad iram vehementior? Si peccata ipsa & scelera hunc tibi stomachum mouerunt, iam alia, credo, Domine, vidisti, & sane haud minora, in Samaria, in Iudaea, & in ipsa sancta ciuitate Ierusalene, toties in maiestate tua committi. At vidit hic peccatum simoniae: quod cum alia peccata extra Ecclesiam fieri consueuerint, solum intra Ecclesiae parietes & penetralia committuntur: atque hinc factum, ut Dominus irretorto id oculo minime potuerit intueri. Fuit zelus quidam honoris diuini, qui cum ad id faciendum permouit, de quo David cecinit, *Zelus domus tua comedit me*. Ponite vobis ob oculos zelum illum Moysi, quo tot hominum millia vitulo aureo victimas immolantia, trucidata sunt: reuocate in memoriam Eliae Prophetae zelum, quo quadringentos Prophetas Baal, eo quod populum ad idololatriam, vero Dei numine contempto, incitarent, gladio interficere iussit. Si quis haec omnia in mentem reduxerit, ac quissimum profecto Domini factum iudicabit.

III. Nusquam Dominus iratus fuit nisi hodie in templo

Psal. 68. Exod. 32. 4. Reg. 10.

bit, cum eum ira exastuantem è templo viderit ementes & vendètes exterminare. Disceant hinc ipsi Ecclesiæ rectores & Præsules simonias has, hæc peccata publica & in omnium oculis posita, inq; tēplis vt plurimum cōmitti solita, digna castigatione multare.

Quinam negotiatores hi sunt quos Dominus è templo exegit.

Videamus modo quinam hi vendètes sint & ementes, quinā hi negotiatores, aut quinā potius hi prædones, qui in templis sua venalia velutin officinis exponunt. Vos Episcopi & Ecclesiæ Antistites, cum sacros Ordines diuenditis, cum Sacramenta ipsa precio cōferitis, estis vendentes. Vos beneficiarii cū beneficia vestra distrahitis, aut noua cōmittis, estis negotiatores. Vos Ecclesiastici, cū bona Ecclesiæ dilapidatis, cum loco pauperum & egentium, canes alitis, & clancularios concubitus fouetis, prædones estis & direptores.

O tempora! o mores! referta est hodierna die huiusmodi negotiatoribus & prædonibus. Ecclesia Dei: nam cōmunes iam sunt & oculis omnium ipsæ simoniæ, beneficiorum distractiones & emptiones, ac nefandæ hæc direptiones. Quanta porro vestra hæc gloria foret: o Episcopi, si omnes venditionum emptionumq; contractus probe examinaretis! plurimi enim hoc nostro æuo Indæ imitatores reperiuntur, qui vbiq; clamāt, *Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradā?* Ecclesia quoq; non amplius locus sanctus dicendus est, sed officina, locus rationum, peristylū, mensa nummularia, aut asinorum nundinæ.

Matt. 26.

Apothegma Philippi Macedonis.

Reficiant mihi in memoriā asini hi, quod dicere solebat Macedonū ille rex Philippus: Nullam esse arcem adeo munitam, nullū locum adeo inexpugnabile, & imperiū quin expugnetur, modo asinus auro onustus subire possit: Quo quid aliud significare magne rex voluisti, quam nihil auro esse imperiū, nihil quod pecunia non expugnet. Idem ipse de Ecclesia iure meritoq; dixero: nullum hodierna die Episcopatum, nullum Prioratum, nullum deniq; in Ecclesiis beneficium reperi, ad quod asini aliq; minus idonei auro muneribusq; viam & aditum sibi nō parent.

Virg. 5. Æneid.

*Quid non mortalia peffora cogis
Auri sacra famas?*
Quamobrè optime mihi rem ille visus est tetigisse, qui iocans aliquādo dixit: Beneficia

equos currendo petere, ac promereri sed asinis ea conferri. Miseri vos igitur magistri artium, aut gradus in scientiis adepti, vosq; doctores frustra ad beneficia cōtenditis, itaque parcite labori; neque enim amplius merita sunt, aut doctrina, sed pecunia spectatur: meritis itaque frustra nitimini, cum pecuniæ iam obediant omnia. Docent Theologi, prædestinationem in cœlis sine vlla meritorū præuisione à Deo fieri: equidē, ne minimū diuinæ maiestati in hoc derogando, dico hodierna die beneficiorum collationem sine vilo meritorū respectu in Ecclesia fieri. Non est ergo vobis o Theologi ampli^o in meritis spes collocanda, de iis nemo loquatur. tot n. iam aulicis ea in compensationem facti alicuius cōferuntur, tot indulta cōplenda sunt, regia ita gratia præcedat necesse est, vt virtus in postremis habeatur & dicere liceat, omnia nihil quā meram venditionē & simoniam esse.

An non, o infelices mercatores, o negotiatores detestandi, Dei numē pertimescitis? an non diuina iudicia formidatis? an non videtis æterna vos damnationi animas micipare & ad restitutionem obligare? Nonne intelligitis, vos vobis ipsis infamiam ignominiamq; adferre, incapaces & minime idoneos vos ad Ecclesiastica munia obeunda reddere? quando nimirum opus sancti Spiritus, cuius vnus est beneficia bene meritis cōferre, vobis ipsis arrogatis, an non perspicitis, o Simoniaci, rerumq; Sacrarum nūdinatores, quam ratione Deus hodierna die peccata vestra castiget? Ipse met flagello in man^o sumpto ira feruescens vindictā sumit, alia quippe peccata per alios, per Angelos, per creaturas ipsas castigauit: hoc vnum ipse puniuit. Audiāt itaq; anime illę honoris cupide, avaritia deprauate, Zacharię Prophetę interminantis verba: *Non erit negotiator in domo Domini. Zach. 14.*

S. Spiritus est beneficia cōferre.

Vultisne vobis ob oculos ponā, quoniam Vt fuerint olim modo Deus horrendū hooce flagitium puniti qui castigari? Balthasar Nabuchodonosoris sacres sacras cessor, postquā sacra vasa, quæ è tēplo Salomonis in Babylonē asportata erāt, profanasset, runt. breui tēporis momento vitā & imperiū amisit? Quid tibi igitur futurū speras nefande Simoniace, q nō modo sacra tēpli vasa, sed ipsa Ecclesię beneficia perdis, destruis & profanas?

Daniel. 5.

4. Reg. 5.
Act. 8.

Giezi Elizæi prophetæ puer cū res sacras vendidisset, lepra in castigationem peccati percussus fuit. Simon ille Magus, à quo tu nomen mutuatus es, & cuius sub insignibus militas, eum gratiam patratorum miraculorū auro ab Apostolis redimere veller: vitā infeliciter perdidit. Et eum traditorum ille princeps Iudas, ac Simoniacorum corypheus, postquam Dominum suum Iesum: quo nihil in mundo reperiri poterat pretiosius: Iudæis vendidisset: in extremam desperationem incidit, & infami laqueo vitam finierit: tu quæ Ecclesiam vendis, qui beneficia distrahis, a meliorem feliciorēque mortem expectas? Eo quod Ieroboam summū Sacerdotiū profanasset, & ineptos ad sublimem illam dignitatē subleuasset: omnis eius posteritas cognatioque delata fuit, & ipsius memoria in perpetuum abolita, Et nunc Reges intelligite, qui è cincinnatis & calamistratis aulae mancipiis Episcopos efformatis. Attendite, quæso, Antistites, qui in seruis & coquinæ ministros beneficia sacra confertis: si hoc eos stipendio pro præstito seruitio ornatis, diuinam quoque vindictam extimescite.

Niceph. li. 1.
Ecel. hist.
s. 33.

Li. 4. Chro.

Horrenda
de Episco.
simoniaco
historia.

At nondum hic finis. Narrat insignis ille historicus Nicephorus, Constantinū Iuniorē Imp. Romanorum: eo quod sacerdotii dignitatem vendidisset, sensibus priuatum in miserissimam phrenesim incidisse: dignū profecto huiusmodi flagitio suppliis. Narrat in vita Leonis IX. Pontificis Martinus Polonus, Hildebrandum Cardinalem (qui factus deinde Pontifex Gregorius VII. est appellatus) legatū Apostolicum in Gallias missum, ut simonias, si quas reperisset, aboleret, & iudicio prosequeretur, in Episcopum simoniacum incidisse: quem huius criminis conuictum in iudicium vocauit, ei que licentiam intendit. Verum cum Episcopus falsos testes produxisset, & ipse Cardinalis ulterius eum conuincere non posset, hac eum tandem oratione aggressus est: Eia relinquamus humanū iudicium, rem Deo potius committamus: nā ad Spiritum sanctū hæc pertinet disceptatio, eius hic honos agitur, ad eum beneficia potissimum Ecclesiastica spectant. Quare age, si legitime ad Episcopatum te putas peruenisse, si à Spiritu sancto electus es tanta

nobis clara voce, *Gloria Patri, & filio, & Spiritui sancto.* Quod cum nefarius ille Episcopus præ metu pæne exanimatus facere præsumpsisset: versiculū quidem inchoauit, dicens: *Gloria Patri & Filio:* ac diuino conuictus iudicio, nunquā potuit perficere: adeo ut eū ipsum Spiritū sanctum in quem nefarie peccauerat, & in quem impudenter mentiebatur, nominare haudquaquam potuerit.

O infelices simoniacos, & infortunatos *Gen. 35.* sacrilegos! Vos estis impius ille & barbarus Esau, qui sua primogenita, quibus ipsa sacerdotalis dignitas annexa erat, misere diuendit. Respicite igitur, & horū exemplo tandem aliquando sapite, ac similes vobis impendere calamitates certissime credite.

Refert Herodorus Perfarum Regē Cambysem, vni è iudicibus suis, falsitatis conuictio pellem viuō detrahere iussisse, ac eadem tribunalis eius cōuestisse, quo filius eius Oranes Patri in eo munere succedens, hac ratione admoneretur, æquitatem ut in iudicando coleret, nisi simili quo pater supplicio veller enecari. Respicite, vos beneficiorum nundinatores templorum vestrorum choros, videte sedilia quæ ascenditis, cathedras in quibus vos ipsos venditatis pellibus conuestitis & corio, sanguine etiamnum madentes, & suppliciiis damnationibusque eorum insignes, qui beneficia eo quo vos modo, & emerunt & vendiderunt. Vos vero impij, ac nefarii custodini, qui nomina vestra in rem alienā mutua datis, qui propter rem exigui momenti animas vestras, simul & aliorum æternæ damnationi inuoluitis, quo digni supplicio esse videmini? An non Iudæ proditoris vos esse dicam imitatores? ille namque Dominum suum Iudæis tradidit, vos vero matrem vestram: ille Iesum Christum, vos templum & Ecclesiam: ille æternis est cruciatibus addictus, vos haud dissimiles, nisi respiscatis, manebunt. Vos igitur prædones illi estis, qui domum Domini nostri speluncā facitis latronum, vitiatorum receptaculum ac nefariam latrociniam. Hoc tantum vobis solatio sit, non solos vos in Ecclesiis negotiari, verum & alios. Video namque hic etiam columbas. Quartum vero vos columbæ, malum designatis? & sane nisi peccassetis, vos hodierna die

die Dominus procul a templo suo non eliminaret: at tempus non patitur, Auditores, quid per animalia hæc deoreretur, ostendere: quod mihi velim ignosci, verum hoc saltem dixerō, in templis (& impietatem non tolerādam) diem condici, locum designari, nutus impuros volitare, quibus animi voluntas explicatur. O peccatum & impietatem detestādam! o mille abominationem tormentis infernalibus puniendam! An non hoc est, domum orationis facere speluncam latronum?

Iterum igitur Domine prædones hos, sacrilegos hos, simoniacos hos è domo tua expelle, nam quemadmodū magnus ille Abraham è propriis ædibus idololatram Ismaelem exegit: ita quoq; tu summe Abraham Ismaeles hos, prorextas hos ab Ecclesia tua remoue. Iacob fratri Esau benedictionē præripuit: ita etiam tu Pater æterne, Pater Abraham, Isaac & Iacob, impios hos Esau, beneficiorum inquam Ecclesiasticorum mercatores, gratia tua & gloria priua; & vtrumq; nobis omnibusq; qui in templo sancto tuo nomen tuum adorant, nec negotiationes exercent, concede, gratiam inquam hæc in vita & gloria post mortem, Amen.

FERIA IV. POST DOMINICAM I. QUADRAGESIMÆ.

Partitio.

- I. De signis Dei seu miraculis.
- II. De signo Iona, quod sit.
- III. De signis Catholicorum.
- IV. De signis Nouatorum.

FIGVRA.

Generatio praua & adultera signum querit, & signum non dabitur ei, nisi Iona Propheta. Matth. 12.

Exod. 7. CVM Israelitarum ille terror Pharaos, & Tyrannorum omnium facile princeps, expectari vellet; num vere Moyses à Deo missus, ac ecclitus destinatus esset, qui populum Iudaicum è duro seruitutis ergastulo eripe-

ret; statim ab eodem signa & prodigia postulauit, dicens: *Ostende signa.* At videas hodierna die in hocce nostro Euāgelio nouos Pharaones, Scribas sc. ac Pharisæos, qui cum tentare velient ac certo scire, num Iesus, ille pauperulus Nazarenus, vere Dei filius esset, verus illorum rex, & in lege promissus Messias, accedentes miracula ab eo fieri postulāt. *Volumus à te signum videre.* Ecce postulata eorum reliquam porro rei seriem adiungam, mox vt Virginem Deiparam salutauerimus cum Angelo dicentes:

AVE MARIA.

Nihil est in rerum natura, Auditores, quo vicinius ad æterni illius & infiniti esse, quod Deum nominamus, cognitionē accedimus, quam ipsa prodigiorum rerumq; præter communem naturæ ordinem accidentiū, & miraculorum patratio. Illa quippe sunt veluti riuus, per quos animæ nostræ ad diuinitatis usq; abyssos conducuntur: illa sunt igniculi & scintilla, per quas micantem illum Deitaris solē oculi nostri contemplantur. Vix viderat Sareptana illa vidua rediuuium filium & statim Heliam Prophetæ loco habet, ac veluti à Deo ad salutem domus suę missum veneratur; *videt autē. Nunc in isto cognoui, quonia vir Dei es tu, & verbum Dei in ore tuo verū est.*

Quamobrem hoc certum sit, ipsa miracula, quotiescunq; contingunt, vera esse diuinitatis indicia: quando n. audio solem ad Iosue imperiū stetit, matrem post partum virginē perseuerasse, corpus solidū vndis inambulasse, fornacē Babylonicam, igne succensam, minime nocuisse, statim mihi supernaturalis cuiusdā virtutis ac potentia, ab infinito illo Esse procedentis, in mentem venit.

Cognouit id David cum ait, *Qui facis mirabilia magna solus.* Vocē *Solus* addit, vt ceteræ Solius est creaturæ excludantur, ad quas nulla ratione Dei miraspectat huiusmodi opera præstare, vt quæ à curia patrum manu quæ infinite semper moueatur, quæq; re. virtute quadam omnipotente prædita sit, proficisci & fieri cōueniat, cum hoc ad solum Deum spectet, & nulli alteri sit concessum.

Tu solus scilicet es Domine, cuius est miracula patrare: tu solus es, qui sumus naturæ

I.
4. Reg. 17.
Ios. 10.
Mat. 6.
Dan. 3.
Psal. 135.